

01/32

Finanční prostředky státu vynakládané na zlepšení čistoty vod v povodí Odry

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2001 pod číslem 01/32. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Smělik.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky vynaloženými na opatření ke zlepšení čistoty povrchových vod v povodí Odry a posoudit vliv realizace opatření na celkové znečištění Odry na odtoku z ČR.

Kontrolu provedly v období od června 2001 do října 2001 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru životního prostředí a zemědělství, územního odboru severní Morava a územního odboru střední Morava.

Kontrolované osoby: Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“); Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“); Státní fond životního prostředí České republiky (dále jen „SFŽP“); Česká inspekce životního prostředí; Povodí Odry, s. p.; Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK“); statutární město Ostrava; město Břidličná, okres Bruntál; obec Bernartice nad Odrou, okres Nový Jičín; obec Kunín, okres Nový Jičín; obec Písek, okres Frýdek-Místek; obec Šenov u Nového Jičína; Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a. s., Ostrava, 28. října 169 (dále jen „SmVaK“).

Námítky proti kontrolním protokolům podalo pět kontrolovaných osob a byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících.

Odvolení proti rozhodnutí o námítkách podané MZe, bylo vypořádáno usnesením senátu NKÚ.

(S přihlédnutím k doporučení senátu NKÚ přikázal prezident NKÚ dne 5. 12. 2001 v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 písm. e) zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, kontrolní závěr ke schválení Kolegiu NKÚ.)

K o l e g i u m NKÚ na svém XXII. zasedání, konaném dne 10. 12. 2001,

s c h v á l i l o usnesením č. 8/XXII/2001
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Zařazení kontrolní akce do plánu kontrolní činnosti NKÚ mj. navazuje na dohodu o spolupráci mezi NKÚ a Nejvyšší kontrolní komorou (dále jen „NIK“) Polské republiky v oblasti životního prostředí. Později se do této spolupráce připojil i Nejvyšší kontrolní úřad Slovenské republiky v rámci trojstranné mezinárodní dohody o spolupráci vnitrozemských států při ochraně Baltického moře.

Program kontrolní akce zohledňuje požadavky na paralelní kontroly dle doporučení pracovní skupiny pro životní prostředí EUROSAI.

Pracovní skupina pro životní prostředí EUROSAI na jednání v říjnu 2000 ve Varšavě vznesla požadavek, aby se do prováděné kontroly implementace Helsinské konvence o ochraně Baltického moře zapojily i vnitrozemské státy, které nejsou signatáři Helsinské konvence, avšak na jejichž území pramení nebo jim protékají řeky vlévající se do Baltického moře.

V ČR se jedná o řeku Odru, resp. o povodí řeky Odry. Povodí řeky Odry zabírá cca 7 % území ČR a je nejmenším povodím s rozlohou 8 127 km², přičemž česká část tvoří z celého povodí řeky Odry jen cca 5 %. Délka řeky Odry je celkem 861 km, z toho na českém území je to 135 km. Území v působnosti Povodí Odry, s. p. (do 31. 12. 2000 Povodí Odry, a. s.), zahrnující okresy Ostrava, Opava, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Bruntál, Jeseník a Olomouc, resp. jejich části, se vyznačuje jedinečným geografickým uspořádáním. Různé druhy krajiny a různorodé geologické složení představují mozaiku ekosystémů s velkou biodiverzitou, značné jsou i rozdíly nadmořské výšky (220 – 1401 metrů nad mořem). Vyskytuje se zde i několik druhů rostlin a živočichů, pro které je toto území nejsevernější hranicí jejich teritoria. Rozloha území v působnosti Povodí Odry, s. p., je 6 252 km², celková délka toků ve správě Povodí Odry, s. p., je 1 328 km. Dále Povodí Odry, s. p., spravuje mj. 8 úrodných nádrží.

Část tohoto území je charakterizována vysokou hustotou osídlení a vysokou koncentrací průmyslu. To se projevuje ve značném zatížení toků průmyslovými i komunálními odpadními vodami. V posledních cca deseti letech zde probíhá útlum a restrukturalizace mnoha tradičních výrobních, včetně těžby.

Státem podporované aktivity v letech 1995 až 2000 byly posuzovány z hlediska jejich výsledného účinku na čistotu hraniční řeky odvádějící povrchové vody do Polska. Při kontrolní akci byl uplatňován přístup zaměřený na koordinaci vybraných kritérií v návaznosti na spolupráci s NIK Polské republiky ve smyslu § 16 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Jednalo se zejména o zjišťování účinků realizace programů na kvalitu životního prostředí, u kterých nelze s ohledem na často jedinečné místní podmínky dokumentovat přímou vazbu mezi objemem finančních prostředků a jednotlivými stupni dosaženého zlepšení čistoty vod. Kontrolní závěr proto dále uvádí v části II objasnění problematiky stávajícího rámce zlepšování čistoty vod z hlediska mezinárodního i vnitrostátního, v části III jsou shrnuty skutečnosti zjištěné při kontrole hospodaření u jednotlivých kontrolovaných osob zapojených do programu a koneč-

ně v části IV jsou sumarizovány uváděné údaje o změnách čistoty vody dosažených realizací programů.

Poznámka: Seznam symbolů a zkratk používaných v souvislosti s jakostí vod je uveden v příloze.

II. Stávající rámec pro vynakládání státních prostředků na zlepšení čistoty vod v povodí Odry

1. Mezinárodní spolupráce

1.1 Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer byla v ČR ratifikována v květnu 2000 a v platnost vstoupila 10. 9. 2000. Jejím cílem je prevence, kontrola a omezování nežádoucího přeshraničního působení, podpora únosného hospodaření s vodními zdroji, monitorování a vyhodnocování stavu hraničních vod, spolupráce při provádění výzkumu a vývoje, vzájemná výměna informací aj.

Požadavky formulované uvedenou úmluvou jsou již v právním rádu ČR zakotveny. ČR ratifikovala Dohodu o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním. Dvoustrannou dohodu o spolupráci na hraničních vodách má ČR v současnosti uzavřenu se všemi sousedními státy.

1.2 Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním byla podepsána v dubnu 1996. Komise začala pracovat jako prozatímní a připravila základní dokumenty důležité pro zajišťování dohody. Po ratifikaci dohody dne 28. 4. 1999 získala komise definitivní statut. Účastníky dohody se staly ČR, Polská republika, Spolková republika Německo a Evropské společenství. Smluvní strany se v dohodě zavázaly, že budou spolupracovat v oblasti ochrany vod Odry včetně jejího povodí a Štětínské zátoky před znečištěním.

Komise tvořená delegáty smluvních stran vyhodnotila stav realizace investic provedených v letech 1997 až 1999 v rámci „Programu naléhavých opatření zaměřených na ochranu řeky Odry před znečištěním na léta 1997 až 2002“, s předpokládaným cílem dosažení zlepšení jakosti vod v řece Odře a jejích přítocích a omezení negativního vlivu vod Odry na stav čistoty vod Baltického moře cestou omezení množství znečištění odváděného z hlavních městských aglomerací a průmyslových závodů nacházejících se na území povodí. Z celkového počtu 278 inventarizovaných subjektů uvažuje program se 138 znečišťovateli realizujícími a plánujícími investiční akce do roku 2002, z toho je 86 městských aglomerací a 52 průmyslových závodů. V ČR má být vynaloženo 58,4 mil. EUR na výstavbu městských čistíren odpadních vod (dále jen „ČOV“) s uvedením do provozu do roku 2002.

Do roku 1999 byly postaveny nebo rekonstruovány ČOV v Opavě a v Ostravě, ve výstavbě byly ČOV ve Frýdku-Místku, v Českém Těšíně, v Orlové, v Bohumíně, v Třinci, v Karviné a kanalizační sběrač v Ostravě. V době kontroly byly stavby uvedeny do provozu s výjimkou ČOV Český Těšín a ČOV Karviná, které jsou ve zkušebním provozu.

Komise se také usnesla, že do konce roku 2002 zpracuje „Akční program ochrany řeky Odry před znečištěním na léta 2003 až 2010“.

1.3 Dvoustranná spolupráce na hraničních vodách

Spolupráce na hraničních vodách mezi ČR a Polskou republikou je upravena Úmluvou mezi vládou Československé republiky a vládou Polské lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách (dále jen „Úmluva“), podepsanou dne 21. 3. 1958. Smluvní strany se dohodly na snižování znečišťování hraničních vod s přihlédnutím k potřebám a hospodářským a technickým možnostem. K plnění dohodnutých úkolů vyplývajících z Úmluvy každá smluvní strana ustanovila vládního zmocněnce, jejichž společná jednání se měla konat jednou ročně. Od roku 1997 se jednání nekonají, neboť za polskou stranu vládní zmocněncem není jmenován. Spolupráce tedy probíhá pouze na úrovni čtyř pracovních skupin, které provádějí pravidelná společná sledování hraničních toků v sedmi říčních profilech na severní Moravě; u jednotlivých toků specifikují podle míry znečištění počty odběrů vzorků, druhovou skladbu sledovaných znečišťujících látek (v průměru je sledováno deset ukazatelů, u Odry a Zlatého potoka se sleduje 16 ukazatelů) aj.

2. Právní úprava v oblasti vod z pohledu vstupu do Evropské unie

Současná právní úprava v oblasti vod není ještě v plném souladu s právními předpisy Evropské unie (dále jen „EU“), avšak průběžně probíhá její novelizace i z hlediska transpozice směrnic EU.

3. Výzkum a vývoj

V kontrolovaném období byly poskytnuty z kapitoly Ministerstvo životního prostředí účelové prostředky v celkové výši 42 144 tis. Kč na výzkumné úkoly „Projekt Odra“ (1995 až 1998) a na „Projekt Odra II“ (od roku 1998 navazující na výsledky „Projektu Odra“). Řešitelem je Výzkumný ústav vodohospodářský TGM (dále jen „VÚV“) – pobočka Ostrava.

Vedle metodologických otázek byly v rámci programu zjišťovány bodové zdroje znečištění a údaje o nich. Výsledkem je vypracovaný akční plán s navrženými opatřeními ke zlepšení nedostatků. Cílem „Projektu Odra II“ je vypracování vodohospodářského plánu povodí se zohledněním požadavků EU.

Území povodí řeky Odry je sledováno i v úkolu „Výskyt a pohyb nebezpečných látek v hydrosféře ČR“, ře-

šeném Českým hydrometeorologickým ústavem od roku 2000 s předpokládaným ukončením v roce 2002; na tento úkol bylo do doby kontroly vynaloženo 6 291 tis. Kč. Řešení je mj. zaměřeno na monitoring a sledování obsahu nebezpečných látek v hydrosféře, identifikaci problémových oblastí a možných zdrojů znečištění včetně návrhů opatření k nápravě.

4. Informační systém ve vodním hospodářství

Informační systém MŽP ve vodním hospodářství, tzv. Hydroekologický informační systém ČR (dále jen „HEIS ČR“), od roku 1993 shromažďuje, zpracovává, uchovává a zpřístupňuje informace pro státní správu ve vodním hospodářství a odbornou správu vod. Funkci koordinačního pracoviště HEIS ČR z pověření MŽP vykonává VÚV. HEIS ČR se skládá ze tří nadregionálních a osmi regionálních informačních systémů (dále jen „RHEIS“). Řídící komise HEIS ČR zřízená MŽP pro zavádění, provoz a kontrolu systému, se od dubna 1997 nesešla, i když podle statutu se má scházet minimálně jednou ročně.

RHEIS zajišťují jednotlivé státní podniky Povodí. RHEIS vedený Povodím Odry, s. p., je nejméně rozvinutý. V kontrolovaném období nebyla z RHEIS povodí Odry poskytována žádná data do HEIS ČR.

V letech 1995 až 1998 bylo ze systémové dotace na HEIS ČR vynaloženo u Povodí Odry, s. p., 11,8 mil. Kč na pořízení hardwaru a standardního softwaru. V rutinním provozu je využíván modul „Evidence pozemků“ (od listopadu 2000) a modul „Evidence odběrů a vypouštění vod“, který slouží k evidenci odběratelů povrchových a podzemních vod, k evidenci zdrojů znečištění, dále k evidenci hlášení vodohospodářských rozhodnutí, zahrnuje agendu týkající se úplat za odběr podzemní vody a slouží i k archivaci a vyhodnocování kontrolních rozborů odpadních vod u jednotlivých zdrojů znečištění.

Podle ustanovení nového vodního zákona se s účinností od roku 2002 bude správa informačních systémů veřejné správy ve vodním hospodářství dělit mezi MŽP a MZe podle předmětu evidence.

III. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. U příjemců státních prostředků

• **SmVaK** vlastní a provozují ČOV Opava, na jejíž rozšíření a rekonstrukci bylo čerpáno ze státních prostředků celkem 114 200 tis. Kč (dotace 66 900 tis. Kč, návratná finanční výpomoc 22 300 tis. Kč a ze SFŽP 25 000 tis. Kč.). Akce byla zahájena v roce 1995 a ČOV byla uvedena do provozu v plánovaném termínu v roce 1998. ČOV po dokončení odbourává ročně 2 155,5 t BSK5 s účinností 99,1 % a zachycuje 1 210,1 t NL s účinností 96,0 %, postupně je zdokonalováno i odstraňování fosforu. Podle dosažené účinnosti ČOV nebyl od roku 2000 provozovatel již zpoplatněn. Rekonstrukce ČOV se projevila zlepšením kyslíkového

režimu na řece Opavě, snížením koncentrace sledovaných forem dusíku a pod městem Opava výrazně poklesl počet koliformních bakterií. V říčním profilu pod ČOV došlo v období let 1995 až 2000 ke zlepšení o dvě jakostní třídy (z V. na III.) v ukazatelích BSK5 a CHSK.

• **Město Břidličná** na rozšíření a rekonstrukci ČOV a dále na kanalizaci obdrželo dotaci ze SFŽP ve výši 14 804 tis. Kč a bezúročnou půjčku 14 804 tis. Kč. Investor zatím čerpal prostředky ve výši 28 127 tis. Kč. Kontrolou bylo zjištěno, že příjemce podpory nedodržel podmínky smlouvy o podpoře tím, že nedodržel výši podílu vlastních prostředků v průběhu výstavby. V roce 1996 se nepodílel na financování akce vlastními zdroji v takové výši, jak bylo předepsáno smlouvou o podpoře. Nerealizoval také výstavbu kanalizace v souladu s dokumentací odsouhlasenou SFŽP. Dále nedodržel podmínky zástavní smlouvy se SFŽP tím, že nevinkuloval pojistné plnění ve prospěch SFŽP. Stavba byla zahájena v roce 1996 a v plánovaném termínu v roce 1999 uvedena do trvalého provozu. Závěrečné vyhodnocení akce, podmiňující definitivní přiznání dotace s doplatkem její části, je v současné době posuzováno SFŽP.

ČOV Břidličná dosahuje účinnost, která provozovatele vyjímá z povinnosti platit poplatky. ČOV dosahuje čistící efekt v ukazatelích BSK5 96,6 % a NL 94,3 %, čímž byl dodržen čistící efekt podle podmínek smlouvy o podpoře a realizací stavby, došlo ke snížení vypouštění nečistot o 70 t BSK5 ročně a o 60 t NL ročně. Jakost vody v řece Moravici pod vyústěním ČOV se zlepšila zejména v ukazateli CHSK (o jednu třídu) a dusíkaté znečištění dokonce pokleslo ze III. třídy na I. třídu čistoty, tedy nejvyšší jakost.

• **Obec Kunín** získala na rozšíření a rekonstrukci ČOV a na kanalizaci ze SFŽP dotaci ve výši 14 908 tis. Kč a bezúročnou půjčku 14 908 tis. Kč. Stavba byla zahájena v roce 1995 a v roce 1998 byla uvedena do trvalého provozu. Kontrolou bylo zjištěno, že příjemce podpory nesplnil podmínky smlouvy o podpoře tím, že nedodržel výši podílu vlastních prostředků v průběhu výstavby – ve 2. čtvrtletí 1995 nesplnil podíl vlastních prostředků podle platebního kalendáře. Dále nedodržel podmínky smlouvy se SFŽP tím, že nedodržel termíny zahájení akce, dokončení a uvedení díla do trvalého provozu. Na základě zjištěných nedostatků byla podpora definitivně přiznána pouze ve výši 29 773 713 Kč (doplatek byl snížen o 42 287 Kč).

Uvedením vodohospodářského díla (v celkové hodnotě 40 676 tis. Kč) do provozu bylo sníženo množství znečištění vypouštěného do toku Jičínka v chráněné krajinné oblasti Poodří o 37 t/rok u BSK5 a o 22 t/rok u NL.

• **Obec Bernartice nad Odrou** je vlastníkem ČOV, na jejíž rozšíření a rekonstrukci získala dotaci ze SFŽP ve výši 2 495 tis. Kč a půjčku 2 495 tis. Kč úročenou 3% úrokem. Ve smlouvě o podpoře byly tyto částky sníženy s ohledem na smluvní cenu realizace tak, aby byl zachován 40% podíl vlastních prostředků. Stavba byla zahájena v roce 1996 a v roce 1999 uvedena do trvalé-

ho provozu. Kontrolou bylo zjištěno, že příjemce podpory nesplnil stanovený ukazatel BSK5. Dále nedodržel termíny dokončení akce (o tři měsíce) a uvedení do trvalého provozu (o šest měsíců). Z důvodu zjištěných nedostatků byla podpora definitivně přiznána pouze ve výši 4 285 910 Kč (doplatek byl snížen o 43 292 Kč, tj. o 2 % dotace).

Uvedením vodohospodářského díla (v celkové hodnotě 23 779 tis. Kč) do provozu byl snížen obsah znečištění vypouštěného do Odry v centru chráněné krajinné oblasti Poodří o 9,2 t/rok u BSK5 a o 8,3 t/rok u NL.

- **Obec Šenov u Nového Jičína** získala ze SFŽP dotaci na vybudování kanalizace ve výši 4 500 tis. Kč a půjčku 4 500 tis. Kč úročenou 3 %; podíl vlastních prostředků činil 40 %. Stavba byla zahájena v lednu 1998 a v červnu 1999 uvedena do provozu. Vodohospodářské dílo mělo celkovou hodnotu 23 676 tis. Kč. Při dokončení akce nebylo dosaženo 80% účinku v ukazateli NL, ale pouze 78%, a to z toho důvodu, že na kanalizaci nebyl napojen příslušný počet objektů podle smlouvy. Na základě tohoto nedostatku byla definitivně přiznána podpora pouze ve výši 8 955 tis. Kč (doplatek byl snížen o 45 000 Kč, tj. o 1 % dotace).

Realizací akce byly získány kapacity, které snížily zatížení toku Jičínka o 10,7 t/rok u BSK5 a o 9,5 t/rok u NL.

- **Obec Písek** získala ze SFŽP na vybudování ČOV a kanalizace dotaci ve výši 6 384 tis. Kč a bezúročnou půjčku 6 384 tis. Kč; podíl vlastních prostředků činil 20 %. Stavba byla zahájena v roce 1996 a v roce 1999 uvedena do trvalého provozu. Vodohospodářské dílo mělo celkovou hodnotu 18 851 tis. Kč. Podpora byla definitivně přiznána v plné výši. Realizací akce byly získány kapacity, které snížily zatížení řeky Olše o 15 t/rok u BSK5 a o 15,2 t/rok u NL.

- **Rozsáhlá investiční akce „Rozšíření Ústřední ČOV Ostrava“** (dále jen „ÚČOV“) byla realizována za podpory SFŽP (resp. Státního fondu vodního hospodářství); 2. stavba získala dotaci ve výši 208 756 tis. Kč na základě rozhodnutí ministra z roku 1988. 3. stavba byla podporována ze státního rozpočtu dotací ve výši 678 678 tis. Kč a návratnou finanční výpomocí ve výši 222 999 tis. Kč. Bylo zjištěno prodlužování termínů realizace akce (např. 2. stavba o 4,5 roku). Projektovaný průtok odpadních vod není dosažen z důvodu hydraulického nevytížení. **Statutární město Ostrava** dosud nevypovídalo majetková práva k pozemkům, na kterých stojí stavba. Kontrolou bylo zjištěno, že pozemky k investici, jejíž jednotlivé části byly podporovány jak ze státního rozpočtu, tak i z prostředků SFŽP, nejsou ve vlastnictví investora. Nemovitosti v hodnotě téměř 105 mil. Kč tak užívá bez právního důvodu. Závěrečné vyhodnocení části akce, která byla podporována ze SFŽP, je v současné době projednáváno SFŽP.

Kontrola zaměřená na kanalizační sběrač, jehož investorem je rovněž statutární město Ostrava, zjistila, že na akci byla poskytnuta dotace ze SFŽP ve výši 19 000 tis. Kč. Akce byla zahájena 23. 8. 1999 a dokončena 30. 6. 2000 s měsíčním zpožděním. Kontrola zjistila nedodržování podmínek smlouvy o podpoře se SFŽP

– nedodržení ročního ekologického přínosu v ukazateli BSK5 (místo 128,7 t odstraněno pouze 38,4 t) a NL (místo 117,7 t zachyceno 35,8 t). Závěrečné vyhodnocení akce je v současné době projednáváno SFŽP.

B. Další zjištění

1. Prostředky státního rozpočtu

- a) **MZe** v kontrolovaném období podporovalo v rámci programu „Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod“ výstavbu šesti ČOV a kanalizací v povodí Odry. Z realizovaného celkového objemu finančních prostředků ve výši 2 336 300 tis. Kč činil podíl státního rozpočtu celkem 1 567 000 tis. Kč. Nejvýznamnější akcí byla ÚČOV v Ostravě s celkovými náklady 1 055 400 tis. Kč a podílem státního rozpočtu 904 800 tis. Kč (další stavby této akce byly podporovány ze SFŽP), dále rozšíření ČOV Frýdek-Místek (559 300 tis. Kč, resp. 438 900 tis. Kč) a ČOV Karviná (497 400 tis. Kč, resp. 97 200 tis. Kč). Jednalo se většinou o rozsáhlé akce zahájené před rokem 1995, které byly dokončeny v průběhu období 1995 až 2000, nebo akce zahájené v tomto období, přičemž jedna akce nebyla dosud ukončena.

MZe se nezabývalo celkovým přínosem finančních podpor na zlepšení čistoty vod. Vyhodnocení programu nebylo do doby kontroly provedeno.

- b) Program „Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod“ přispívá především k regulovanému nakládání s odpadními vodami v obcích. V rámci programu byly realizovány akce v povodí Odry v celkové výši 8 896 403 tis. Kč (54 akcí nad 5 mil. Kč a celkem 93 akcí do 5 mil. Kč). Jednalo se většinou o stavbu, prodloužení, opravu po povodni nebo rozšíření vodovodů. Příjemci podpor požádali v termínu stanoveném pro závěrečné vyhodnocení projektu o kontrolu projektu a jeho ukončení. Do doby kontroly nebyl celý program MZe vyhodnocen.

- c) Kromě výše uvedených dvou programů MZe uvolňovalo finanční prostředky na následující programy související s vodním hospodářstvím: „Pořízení a technická obnova investičního majetku ve správě Ministerstva zemědělství“, „Protipovodňová opatření“, „Povodně 1997“ a „Povodně 1998“.

Povodím Odry, s. p., byly v rámci programu „Povodně 1997“ čerpány prostředky v kontrolovaném období ve výši 928 020 tis. Kč. Odstraňování povodňových škod zajišťované Povodím Odry, s. p., si vyžádalo souhrnnou částku 2 943 341 tis. Kč.

- d) Finanční prostředky na zatravnění orné půdy poskytované z kapitoly Ministerstva zemědělství přispívají ke zlepšení stavu krajiny, včetně hospodaření s vodou. V kontrolovaném období bylo v povodí řeky Odry zatravněno cca 427 ha půdy a dotace byly čerpány ve výši 4 337 380 Kč. Z 18 příjemců dotace v roce 2000

byla provedena kontrola MZe pouze u jednoho příjemce, u kterého nebyly zjištěny nedostatky.

e) Zemědělská vodohospodářská správa (dále jen „ZVHS“) jako správce drobných vodních toků vynaložila finanční prostředky státního rozpočtu ve výši 251 808 tis. Kč v rámci programů „Pořízení a technická obnova investičního majetku ve správě Ministerstva zemědělství“, „Protipovodňová opatření“ a „Povodně 1997“. Do doby kontroly nebyly programy ukončeny a vyhodnoceny. Ke zlepšení čistoty vod přispěla ZVHS údržbou vodních toků, kdy zejména bylo prováděno čištění, údržba břehových porostů, sečení, likvidace bolševníku a opravy objektů. V roce 1999 se realizovalo čištění na 321 km vodních toků z celkem asi 4 000 km drobných vodních toků v povodí řeky Odry.

f) Poskytování finančních prostředků státu do lesního hospodářství

Mezi další podpory ovlivňující vodní režim patří mj. finanční podpory a pomoci na zalesňování zemědělských pozemků. Ze státního rozpočtu byly v letech 1998 až 2000 ve vybraných okresech poskytnuty podpory ve výši 6 946 tis. Kč. Přestože zalesňování obtížně zemědělsky využitelných pozemků má republikově vzestupný trend, u vybraných okresů došlo v roce 2000 k výraznému poklesu zalesňování zemědělských pozemků.

Financování hrazení bystrin prostřednictvím správce drobných vodních toků v lesích je nárokové.

Kontrolou byl získán přehled o ukazatelích lesního hospodářství, které výrazným způsobem ovlivňují vodní režim ve vybraných okresech, a jejich porovnání s republikovým průměrem v letech 1995 až 2000. Sledovaná oblast má cca 34% lesnatost, což odpovídá celorepublikovému průměru.

g) „Program revitalizace říčních systémů“ (dále jen „PRŘS“), zajišťovaný MŽP společně s AOPK, vytváří podmínky pro obnovu přírodního prostředí i využívaných zdrojů a optimalizaci vodního režimu krajiny. Jedná se o opatření např. na revitalizaci přirozené funkce vodních toků, zakládání a revitalizaci prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim, revitalizaci retenční schopnosti krajiny, rekonstrukci technických prvků a odbahňování produkčních rybníků, na výstavbu nových kořenových čistíren a zakládání umělých mokřadů. Tato opatření přispívají nepřímo k lepší kvalitě vodních toků.

V období let 1996 až 2000 bylo v povodí řeky Odry dotováno 35 akcí s celkovou výší dotace 52 238 tis. Kč. Nejvíce akcí – celkem 13 – zajišťovaly obce nebo města, u devíti akcí byla investorem ZVHS, která byla správcem příslušných toků. Závěrečné vyhodnocení akce bylo prováděno v rámci definitivního přiznání dotace, kdy bylo posuzováno splnění všech daných podmínek, včetně podmínek kolaudačního rozhodnutí. V rámci kontroly bylo vybráno osm akcí v povodí řeky Odry zahájených v letech 1999 až 2000.

h) „Program drobných vodohospodářských ekologických akcí“ (dále jen „PDVEA“) je rovněž zabezpečován a řízen MŽP a AOPK ve spolupráci s Ministerstvem financí. Finanční příspěvek má charakter systémové dotace a návratné finanční pomoci. Předmětem podpory je výstavba, případně rekonstrukce ČOV a kanalizací.

V rámci PDVEA, zahájeného v roce 1998, bylo proinvestováno u osmi akcí realizovaných v povodí řeky Odry (ve dvou případech se jedná o výstavbu ČOV, ostatní jsou kanalizace) celkem 59 128 tis. Kč, z toho podpora státního rozpočtu formou dotací i návratné finanční výpomoci představovala 31 941 tis. Kč. Všem žádostem bylo vyhověno. V současné době je pět akcí ukončeno. Přestože PDVEA je zaměřen na výstavbu kanalizací a ČOV, tedy staveb s konkrétními parametry odstranění znečištění, není předpokládán a skutečně dosažený ekologický efekt souhrnně vyhodnocován.

2. Prostředky Státního fondu životního prostředí České republiky

V povodí řeky Odry podporoval SFŽP v kontrolovaném období celkem 45 akcí na ochranu vod celkovou částkou cca 752 mil. Kč. Příjemci podpor byly v 40 případech obce nebo města, dále dva podnikatelské subjekty, státní příspěvková organizace (nemocnice), rozpočtová organizace (ústav sociální péče) a církevní subjekt. Jednalo se především o opatření v aglomeracích v kategorii do 10 000 ekvivalentních obyvatel. SFŽP poskytl v tomto období cca 486 mil. Kč dotací a cca 266 mil. Kč zvýhodněných půjček (podpora celkem do výše 80 % započítávaných nákladů). Rozdíl prostředků byli příjemci podpory povinni vynaložit z vlastních zdrojů.

Z uvedených 45 akcí bylo 29 do doby kontroly stavebně ukončeno. Skutečné náklady již ukončených akcí činily cca 1 388 mil. Kč, zatímco podpory ze SFŽP byly poskytnuty ve výši cca 639 mil. Kč (dotace cca 408 mil. Kč a půjčky cca 231 mil. Kč). U akcí stavebně ukončených proběhlo nebo probíhá závěrečné vyhodnocení akce s definitivním přiznáním podpory.

Kontrolou bylo zjištěno, že SFŽP, který má podle § 5 odst. 4 zákona č. 58/1998 Sb. hradit náklady spojené s prováděním rozborů a kontrol znečištění odpadních vod pro účely výkonu státní správy, uzavíral smlouvy v letech 1999 až 2001 s akreditovanými laboratoři opožďeně.

3. Sumarizované prostředky státu

Ze státního rozpočtu bylo MZe vynaloženo na podpory související s vodním hospodářstvím v letech 1996 až 2000 celkem 1 578 mil. Kč. Jednalo se především o dotace a návratné finanční výpomoci v rámci programu „Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod“. Hodnocení programu jako celku zatím nebylo provedeno, dosažený ekologický přínos vynaložených prostředků MZe sumárně nevyčísľuje.

Investiční programy MŽP (celkem 82 mil. Kč v povodí řeky Odry) byly zaměřeny na podporu více akcí o nižším finančním objemu. Byly využívány zejména obcemi, přičemž obce byly povinny se na realizaci akce finančně podílet.

Prostředky SFŽP ve výši 752 mil. Kč bylo v povodí řeky Odry podporováno celkem 45 akcí. Příjemci dotací a půjček byly opět především obce, které se na výstavbě ČOV a kanalizací podílely vlastními prostředky. U 29 dokončených akcí byl vyčíslen jejich ekologický přínos – odstraněné znečištění ve vazbě na vynaložené prostředky státu i celkové náklady akce.

Ze státního rozpočtu bylo vynaloženo na investiční akce v souvislosti se snížením negativního působení důlních vod 369 mil. Kč.

V povodí řeky Odry byly v letech 1996 až 2000 vydány státní prostředky v celkové výši 2 835 mil. Kč. Tyto prostředky prokazatelně přispěly ke zlepšení čistoty toků v rozhodujících říčních profilech.

IV. Údaje uváděné o změnách čistoty vod

(zdroje: Povodí řeky Odry, s. p., Česká inspekce životního prostředí a VÚV)

1. Jakost plavenin a říčních sedimentů v povodí řeky Odry

Sedimenty a plaveniny jsou citlivým indikátorem kontaminace povrchových vod, váží se na ně mnohé polutanty, které zde mohou být detekovány i tehdy, když jsou jejich koncentrace ve vodní fázi pod mezí detekce. Zatímco sedimenty poskytují informace o akumulaci znečišťujících látek v toku v delším časovém horizontu, plaveniny indikují okamžitý stav jeho znečištění.

Rutinní sledování vybraných ukazatelů jakosti říčních sedimentů a plavenin provádělo pro Český hydrometeorologický ústav od roku 1999 Povodí Odry, s. p. V povodí řeky Odry byly sledovány říční profily Odra – Bohumín, Olše – Věřňovice, Opava – Děhylov, Ostravice – Ostrava a Odra – Jakubčovice (sledování až od roku 2000), a to v následujících ukazatelích: u sedimentů ve frakci < 0,02 mm celkem 17 kovů v celkovém vzorku specifické organické látky; u plavenin v celkovém vzorku celkem 17 kovů. Hodnocení zahrnovalo výsledky analýz sledovaných ukazatelů vzorků plavenin (četnost odběrů 1x měsíčně) a analýz sledovaných ukazatelů vzorků sedimentů (četnost odběrů 2x ročně) a porovnání let 1999 a 2000.

Všechny plaveniny ve sledovaných říčních profilech vykazovaly v roce 2000 oproti limitům stanoveným pro znečištění zemin v Metodickém pokynu MŽP mírně zvýšené obsahy Cu, Cr, As a Ni. Pouze ojediněle se vyskytly hodnoty pro vyšší stupeň znečištění, a to u As v profilu Odra – Jakubčovice (skut./limit MŽP – 82/70 mg/kg) a v profilu Odra – Bohumín (skut./limit MŽP – 71/70 mg/kg), a tím zařazení do kategorie C – rizikové znečištění.

Přetrvávající zvýšené zatížení Zn a Hg vykazují všechny profily, novým zjištěním jsou až rizikové obsahy Hg v profilu Odra – Jakubčovice a zejména pak rizikové zatížení Cd přetrvává v profilu Odra – Bohumín (skut./limit MŽP – 29/20 mg/kg) a v profilu Ostravice – Ostrava, ostatní profily jsou zatíženy mírně, což odpovídá zařazením do kategorií A (pod hranici znečištění) a B (tolerovaný stupeň znečištění). V roce 2000 bylo zjištěno snížení zatížení Cr, Pb a Ni v profilu Odra – Bohumín, ale závažným zjištěním jsou 2 – 3násobně vyšší hodnoty obsahu Cd v tomto profilu (86 mg/kg v roce 2000 – limit 20 mg/kg).

Všechny sedimenty sledované v říčních profilech v roce 2000 byly nezatížené As, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn a P – jejich obsahy byly pod hranici znečištění (kategorie A). Pouze v profilu Odra – Bohumín bylo zatížení Cd na úrovni tolerovaného znečištění. Zatížení sedimentů specifickými organickými látkami při porovnání s kritérii uvedenými v Metodickém pokynu MŽP odpovídá u většiny sledovaných látek zařazení do kategorie A. Výjimku tvoří rizikové znečištění benzopyrenem, které profily Opava – Děhylov a Odra – Bohumín zařazuje do kategorie B a profil Olše – Věřňovice do kategorie C.

2. Přehradní nádrže – vodní díla

Povodí řeky Odry, s. p., spravuje a provozuje celkem osm přehradních nádrží, z toho tři vodárenské. Jednotlivá vodohospodářská díla tvoří propojený vodohospodářský soubor. Čistota vody v přehradních nádržích se sleduje v ukazatelích a s četností, která je stanovena podle významu nádrže. U vodárenských nádrží (dále jen „VN“) je monitoring vyhodnocován dle ČSN 75 72 14 – Jakost vod. Surová voda pro úpravu na pitnou vodu. (Doplňkově se získané údaje srovnávají se „Směrnici Rady 75/440/EHS“.)

Kontroly byly předloženy zejména materiály, které obsahovaly srovnání jakosti vody ve VN v povodí řeky Odry s českými normativy a normativy EU, srovnání jakosti vod ve VN a nevodárenských nádržích v časové řadě 1995 až 2000, resp. porovnání let 1995 a 2000, a to u vybraných ukazatelů; rovněž je vyhodnocena kvalita vody v přítocích VN v roce 2000 ve stejných ukazatelích.

U VN došlo ke zlepšení v pětiletém porovnání u všech vybraných ukazatelů. Tak např. u VN Šance a VN Kružberk došlo k výraznějšímu zlepšení u ukazatelů N-NH₄ a N-NO₃, což umožnilo přeřadit tyto vodní nádrže do I. třídy a v ukazatelích BSK₅, CHSK a P_{celk.} do II. třídy. Kvalita vody byla kladně ovlivněna výstavbou předřazené nádrže Slezská Harta, což se projevilo zvláště snížením obsahu dusíku a fosforu. U VN nastalo v posledních letech zlepšení zejména u ukazatelů dusíku. Např. u VN Těrlicko bylo zaznamenáno snížení v ukazateli N-NH₄ o 65 % a v ukazateli N-NO₃ o 53 %.

3. Důlní vody

Důlní vody trvale znečišťují povrchové vody, zejména v ukazatelích RL, Cl, SO₄ v pravobřežní části povodí

řeky Odry ve vzdálenosti cca 22,8 km od hranice s Polskem. Pro dodržování Úmluvy o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer jsou tyto vody vypouštěny regulovaně dle technologických možností se zohledněním požadavků vodohospodářských orgánů.

Důlní vody se na celkovém objemu vypouštěných odpadních vod v povodí řeky Odry na severní Moravě podílejí 5 – 6 %, avšak do povrchových vod vnášejí téměř polovinu veškerého množství rozpuštěných látek (46 %) z evidovaných bodových zdrojů znečištění. Zasolení těchto vod se pohybuje v rozmezí 4 – 15 g/l a celkový objem vypuštěných důlních vod je v rozmezí 13 do 20 mil. m³ ročně, což představuje 55 – 180 tis. tun rozpuštěných anorganických solí. Bylo zjištěno, že k výraznému zhoršení dochází na řece Olši po přítoku polské Szotkóvky (navýšení o 1 216 mg/l RL, resp. o 694 mg/l Cl). Česká strana neměla k dispozici potřebné údaje o přínosu znečištění Szotkóvkou do Olše. Změna nastane po rozhodnutí česko-polské pracovní skupiny ze září 2001. Od počátku roku 2002 bude provádět polská strana monitoring a výsledky budou k dispozici oběma stranám.

V souvislosti s požadavkem na snížení negativního působení důlních vod byla realizována investiční akce „Vodní jáma Jeremenko“ s vynaložením 368 517 tis. Kč do konce kontrolovaného období. Tyto finanční prostředky byly poskytnuty ze státního rozpočtu z investiční dotace na financování útlumu uhelného a rudného hornictví.

V hraničním profilu Odry – Bohumín nedošlo za posledních šest let k porušení Úmluvy a sledované ukazatele Cl a SO₄ mají neustále klesající trend a jsou výrazně pod stanovenými limity.

4. Stav povrchových vod v páteřních tocích povodí řeky Odry

Jakost povrchových vod v povodí řeky Odry byla posuzována dle ČSN v „závěrných profilech“ řek Moravice, Opavy, Ostravice, Olše a Odry. Porovnání hodnot znečištění bylo provedeno jednotně v ukazatelích KR, ZCHU, DCHU a BU, a to v časové řadě 1995 až 2000.

Moravice – Branka: v souboru ukazatelů KR tok zařazen do III. třídy jakosti, v souboru ukazatelů ZCHU došlo k podstatnému zlepšení a je ve II. třídě v roce 2000 oproti IV. třídě v roce 1995, v DCHU je trvale v I. třídě a v BU ve II. třídě, dříve ve IV. třídě. Celkové hodnocení za rok 2000 bylo příznivé a řeka Moravice byla přeřazena do III. třídy jakosti, tj. o jednu třídu lépe.

Opava – Třebovice, ústí: v souboru ukazatelů KR byl tok zařazen do III. třídy jakosti, v souboru ukazatelů ZCHU došlo ke zlepšení z V. třídy v roce 1995 do IV. třídy v roce 2000, v DCHU je trvale v I. třídě a v BU ve III. třídě, dříve ve třídě V. Nastalo zlepšení jakosti vody a současně celkové hodnocení toku bylo o třídu lepší, tj. IV. třída jakosti.

Ostravice – Muglinov: v souboru ukazatelů KR byl tok zařazen o třídu lépe do IV. třídy jakosti, v souboru ukazatelů ZCHU je trvale zařazen do IV. jakostní třídy, v souboru ukazatelů DCHU došlo ke zlepšení o jednu třídu, tj. ze III. do II. třídy; v souboru ukazatelů BU došlo ke zlepšení – změna z V. třídy do III. třídy jakosti vody. I zde vyznívá porovnání let 1995 a 2000 příznivě a tok byl přeřazen z dřívější V. třídy do současné IV. třídy.

Olše – Věřňovice: v souboru ukazatelů KR nastalo v posledních dvou letech mírné zlepšení a tím přeřazení toku do IV. třídy. V souboru ukazatelů ZCHU byl tok zařazen trvale do V. třídy jakosti vod, totéž platí o souboru ukazatelů DCHU; v souboru BU nastalo mírné zlepšení a přeřazení do IV. třídy. Celkově byl tok zařazen do V. třídy jakosti vod a byl podle znečištění nejzatíženějším přítokem řeky Odry. Řeka Olše je řekou hraniční s Polskou republikou, tudíž je současně zatěžována pravostrannými přítoky z polské strany, z nichž je nejvýznamnější Szotkóvka, protékající průmyslovou aglomerací a do níž se vypouštějí slané důlní vody.

Závěrný hraniční profil Odry – Bohumín, z hlediska hodnocení celé české části povodí řeky Odry nejvýznamnější: v souboru ukazatelů KR došlo ke zlepšení z V. třídy v roce 1995 do IV. třídy v roce 2000. V předchozích letech 1999 a 1998 byl tok zařazen do III. třídy, ke změně zařazení v roce 2000 došlo jen z důvodů mírného zvýšení BSK₅. U souboru ukazatelů ZCHU došlo v porovnaném období rovněž k zlepšení a k přeřazení z V. třídy do IV. třídy, přitom ale z osmi ukazatelů této kategorie byly jen tři (NL, Fe, P_{celk.}) zařazené do IV. třídy, ostatní splňují kritéria pro zařazení do II., resp. III. třídy jakosti vod. V souboru ukazatelů DCHU došlo ke zlepšení o jednu třídu, tj. z III. třídy do II. třídy, a to jen u ukazatele SO₄, ostatní tři ukazatele jsou v I. třídě. U souboru ukazatelů BU došlo rovněž k výraznému zlepšení a změně v zařazení toku z V. třídy do III. třídy.

Celkové hodnocení vyznívá příznivě, jelikož hraniční profil zaznamenal zlepšení v ukazatelích jakosti zejména v posledních dvou až třech sledovaných letech, což se projevilo v přeřazení z V. třídy jakosti do IV. třídy jakosti vod.

Průběh změn (z převzatých statistických údajů) obsahu jednotlivých znečišťujících látek v profilu Odry – Bohumín v letech 1980 až 2000 ukazuje jejich klesající trend především v posledním období. Tak například u BSK₅ byla v roce 1980 koncentrace 12 mg/l, v roce 2000 již jen 4 mg/l, přičemž limit dle ČSN je 8 mg/l (koncentrace v roce 1995 byla 6 mg/l). U Zn byla v roce 1980 koncentrace 1,3 mg/l, v roce 2000 již jen 0,08 mg/l, přičemž limit dle ČSN je 0,2 mg/l (koncentrace v roce 1995 byla 0,2 mg/l). Obdobně se vyvíjely ukazatele CHSK, RL a fenoly.

Na změnách se podílejí komunální a průmyslové ČOV, které odstraňují největší množství nečistot. Pro komunální ČOV jsou charakteristické zejména ukazatele BSK₅, NL, N-NH₄, N-NO₃, CHSK a P_{celk.} U průmyslových ČOV jsou základní ukazatele voleny podle charakteru výroby, např. RL a NEL.

Vypouštěné odpadní vody nejvýznamnějších znečišťovatelů povrchových toků se v posledních pěti letech významně zlepšily v kvalitativních i kvantitativních ukazatelích. Zatížení řeky Odry se snížilo zejména díky čisticímu účinku ÚČOV v Ostravě, kde byl nejvýznamnější pokles o 63 % u ukazatele BSK₅, o 78 % u ukazatele NL a o 96 % u ukazatele N-NH₄. Rovněž chemický podnik Borsodchem-MCHZ Ostrava vypouští do Odry v celkovém objemu méně látek znečišťujících povrchový tok. V ukazatelích kvantitativních došlo ke zlepšení ve všech ukazatelích (průtok v roce 2000 byl však téměř o jednu třetinu nižší). Nejvýznamnější škodlivinou jsou v tomto případě RL, jejichž vypouštění se snížilo o 19 %. V kvalitativních ukazatelích došlo ke zlepšení jen u ukazatele N-NH₄.

Pro řeku Odru je též významné, že i znečišťovatelé, kteří vypouštějí odpadní vody do přítoků Ostravice a Olše, vykazují zlepšení kvality. Na této situaci se podílí ČOV Třinec (vtok do Olše) – v roce 2000 dosahovala lepší hodnoty ve všech sledovaných ukazatelích; zejména ukazatel N-NH₄ byl snížen na 0,9 mg/l, tj. o 85 %. Rovněž kvantitativní ukazatele se snížily, ačkoliv došlo k mírnému snížení průtoku. U ukazatele NL byl zjištěn pokles o 58 %. V průmyslovém komplexu Energetika Třinec, a. s., a Třinecké železárny, a. s., (vtok do Olše) docházelo postupnými opatřeními ke zlepšení na nejvýznamnějších z celkem 14 výpustí, např. na koksově je nejvýznamnější snížení NL o 74 %, na elektrárně II. byly NEL sníženy o 77 %, na provozech aglomerace a slévárna byly NL sníženy o 77 %. Dosahované hodnoty splňovaly požadavky rozhodnutí vodohospodářského orgánu. V průběhu roku 2000 bylo provedeno svedení jednotlivých výpustí do dvou koncových ČOV za účelem dalšího zvýšení čisticího efektu.

ČOV Biocel Paskov (vtok do Ostravice) v kvalitativních i kvantitativních ukazatelích vykazuje v průměru dvojnásobné zlepšení jakosti vypouštěných odpadních vod při plnění rozhodnutí vodohospodářského orgánu. ČOV Frýdek-Místek (vtok do Ostravice) v porovnávaném období vykazuje zlepšení v kvalitativních i kvantitativních ukazatelích – např. BSK₅ se snížilo o 84 % a NL o 81 %.

V. Vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky vynaloženými na opatření ke zlepšení čistoty povrchových vod v povodí řeky Odry a posoudit

vliv realizace opatření na celkové znečištění Odry na odtoku z ČR, neboť naplnění dohod souvisejících s ochranou Baltického moře vyžaduje ve smluvních státech značné finanční prostředky. Dvoustranná spolupráce s Polskou republikou probíhala na základě Úmluvy z roku 1958 pouze na úrovni pracovních skupin.

Při kontrole byly prověřovány a shrnuty státem podporované aktivity vyvíjené na celém území povodí řeky Odry ke snížení znečištění odváděného Odrou do Polska v období let 1995 až 2000. Tyto aktivity podporovaly realizaci akcí ovlivňujících čistotu vod přímo (bodové zdroje znečištění, ČOV, kanalizace, údržba a obnova toků) nebo nepřímo (revitalizace, opatření na ochranu půdy a zadržovací schopnosti lesů, výzkum, monitoring apod.). V kontrolovaném období bylo pro zlepšení čistoty vod v povodí Odry použito 2 835 mil. Kč ze státních prostředků a se zahrnutím dalších zdrojů celkem 7 323 mil. Kč vykazovaných ve statistické jednotce Severomoravský kraj. V důsledku zmenšení produkce odpadních vod však došlo k poklesu hydraulického zatížení vybudovaných kapacit.

V průběhu kontroly byly v souvislosti s hospodařením s finančními prostředky zjištěny některé nedostatky, a to zejména:

- nebyly dodržovány závazné termíny realizace a smluvní podíly vlastních prostředků při spolufinancování akcí;
- nesoulad provedených prací s projektem odsouhlaseným SFŽP;
- u některých staveb nebyly dodrženy technické parametry stanovené projektovou dokumentací;
- smlouvy mezi SFŽP a akreditovanými laboratoři byly v letech 1999 a 2001 uzavírány opožděně;
- chyběl program na omezování plošných zdrojů znečištění v dotčeném území řeky Odry.

Vynaložené prostředky se projevily na zlepšení všech ukazatelů v nejdůležitějších sledovaných říčních profilech. Rozhodující vliv na to, že posuzované říční profily nebyly zařazeny do vyšší výsledné třídy, měla zvýšená hodnota ukazatele P_{celk}. Nejvíce profilů je zařazeno v třídách III. (32,5 %) a IV. (33,7 %), dále pak ve třídě II. (22,5 %) a ve třídě V. (nejhorší jakost – 10 %). Přetrvávají však nedostatky související s vysokým obsahem ukazatele P_{celk}. Nejvýznamnější je zlepšení sledovaných ukazatelů a z toho plynoucího zatřídění jakosti vod v hraničním profilu Odra – Bohumín.

Příloha ke kontrolnímu závěru:**Seznam symbolů a zkratk používaných v souvislosti s jakostí vod:**

1. BSK₅ – biochemická spotřeba kyslíku pětidenní s potlačením nitrifikace
2. CHSK – chemická spotřeba kyslíku
3. NL – nerozpuštěné látky
4. RL – rozpuštěné látky
5. NEL – polární neextrahovatelné látky
6. N_{celk.} – celkový dusík
7. N-NH₄ – amoniakální dusík
8. N-NO₃ – dusičnanový dusík
9. P_{celk.} – celkový fosfor
10. SO₄ – sírany
11. KR – soubor ukazatelů „kyslíkový režim“
12. ZCHU – základní chemické ukazatele
13. DCHU – doplňující chemické ukazatele
14. BU – biologické ukazatele
15. Fe – železo, Cu – měď, Cr – chrom, As – arzen, Ni – nikl, Zn – zinek, Hg – rtuť, Pb – olovo, Cd – kadmium, Cl – chlor